

i en tidligere samling, hvor hr. arbejdsminister Knud Erik Kirkegaard dengang med støtte fra de fleste partier, der i dag har udtalt sig skeptisk over for lovforslaget, hentede 200 mio. kr. på denne konto til bestemte formål. Men da jeg jo ikke ønsker at drille og forlænge diskussionen, vil jeg ikke tvære mere rundt i fortiden, for så vidt angår dette forhold.

Men jeg vil afslutte med at sige til hr. Mogens Andreassen, at sjældent har jeg hørt så meget komprimeret sludder på så kort tid, som da jeg hørte, at det med at lave en individuel konto til hver enkelt lønmodtager rummer en række muligheder for at styrke erhvervslivets muligheder for at skabe mere beskæftigelse. Jeg vil anbefale hr. Mogens Andreassen at konsultere de respektive arbejdsgiverforeninger med det synspunkt. Så tror jeg, at der vil være en anden analyse, næste gang vi hører hr. Mogens Andreassen i denne sag på denne talerstol.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Ja, der er måske behov for en kort replik til arbejdsministeren.

Nu er det jo sådan, at kloge folk siger, at det sikreste sted, hvorfra man kan røbe en hemmelighed, er fra Folketingets talerstol, og den hemmelighed, jeg så røber nu, er, at det faktisk er mig, der har opfundet konstruktionen.

Og så sagde arbejdsministeren, at dengang fik jeg jo tilslutning fra en meget bred kreds af partier i modsætning til, hvad arbejdsministeren har fået nu, og det må jo så bero på, at der var større tillid til den daværende arbejdsminister, end der er til den nuværende.

(Kort bemærkning).

Mogens Andreassen (DF):

Det kan godt være, at arbejdsministeren opfattede det som noget sludder. Jeg må så sige til arbejdsministeren, at det jo er ganske logisk, at hvis virksomhederne har en lang, lang periode, hvor de har den kapital at arbejde med, jamen så er det jo helt sikkert, at så vil de også have mulighederne for at skaffe nogle arbejdspladser, så det kan der vel ikke være meget forkert i.

Men det her forslag er jo simpelt hen et forslag, som kun, som jeg sagde før, er en beslaglæggelse af 40 mio. kr. Hvad der kommer senere, om det er et udkast fra den betænkning, der kommer som lovforslag fra arbejdsministeren omkring ændring af ferieloven, ja, det kan vi jo ikke vide. Men én ting er i hvert fald helt sik-

kert, at med den disposition, man foretager, når man ændrer i ferieloven, og når man læser den betænkning, der har været, jamen så må vi også dér konstatere, at hvis den bliver gennemført, er der en forringelse af de likvide midler hos arbejdsgiverne på 15,9 mia. kr.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 29: Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. (Venteperiode ved ophør med selvstændig virksomhed, dagpengegodtgørelse for 1. og 2. ledighedsdag).

Af arbejdsministeren (Ove Hygum).

(Fremsat 7/10 99).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Ole Vagn Christensen (S):

Det lovforslag, som vi nu skal behandle, indeholder forslag om to ændringer og nogle justeringer.

Det ene forslag vedrører en udvidelse af venteperioden, inden der opnås ret til dagpenge ved ophør med selvstændig virksomhed. Her foreslås venteperioden udvidet fra 1 til 4 uger. Der er således tale om en tilnærmelsesvis ligestilling med lønmodtagernes karantæneperiode.

Herudover foreslås et ændret beregningsgrundlag for betaling af dagpengegodtgørelsen for 1. og 2. ledighedsdag, sådan at en hel dagpengegodtgørelse svarer til højeste dagpenge pr. dag, og det vil sige, at alt er overladt til virksomhed og så den ansatte.

Endvidere indeholder lovforslaget også en ændring, der fjerner den usikkerhed, der har været omkring betalingsforpligtelsen for personer i aktivering, som vi tidligere har set har givet grundlag for, at man har været i den situation, at det har kunnet anfægtes, om lønmodtageren nu har fået sine penge, eller om det igen har været statskassen, der har måttet udbetale pengene.

Endelig betyder forslaget, at arbejdsgiverens betalingsforpligtelse ved strejker og lockouter bortfalder, og hermed skulle bl.a. de problemer, vi så ved en af de sidste konflikter, for virksomhederne nu være løst, således at det ikke er virksomhederne, der har betalingsforpligtelsen, og at virksomhederne skal foretage en sontring mellem, om folk er ansat på virksomheden, eller om folk er ansat af firmaer, som virksomhederne så gør brug af.

Alt i alt er det nogle rimelige betragtninger, der er gjort i dette lovforslag, og det er gode ændringer, som er med til at stabilisere hele arbejdsmarkedspolitikken, så Socialdemokratiet skal derfor give sin støtte til forslaget.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg kunne forstå på den socialdemokratiske ordfører, hr. Ole Vagn Christensen, at det egentlig var et meget godt forslag, men jeg kan også høre, at det er, fordi den socialdemokratiske ordfører overhovedet ikke har forstået, hvad lovforslaget indeholder, for hr. Ole Vagn Christensen taler om, at det her er en ligestilling mellem selvstændige og lønmodtagere.

Nej, tværtimod, det er i den grad udtryk for en forskellig behandling af selvstændige og lønmodtagere. Hvor man ufrivilligt kommer ud i arbejdsløshed, skal man her efter forslaget som selvstændig gå i 4 uger, inden man kan få understøttelse, hvorimod man som lønmodtager kan få fra 1. dag, som også er rimeligt.

Synes hr. Ole Vagn Christensen, at det er rimeligt?

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Inden hr. Jens Vibjerg kører sig for hårdt op og bliver for engageret, så er det, der er afgørende for mig, når jeg betragter erhvervslivets konkurrenceevne, om det er noget, der forringer erhvervslivets konkurrenceevne. Og det kan der aldrig være tale om, når det er en planlagt holden op, man her taler om.

Er man i den situation, hvor en lønmodtager holder op, så er der også nogle karantænebestemmelser, der træder i kraft. Derfor mener jeg, at der er nogle ting, der ligesom kan sammenlignes i den henseende.

Der er altså ikke tale om, at det her forslag går hen og rammer selvstændige arbejdsgivere, som helt – bare lige pludselig – må give op. Det er der jo ingen selvstændige der må, vil jeg sige til hr. Jens Vibjerg. Det, det jo drejer sig om, er sådan set, at man har planlagt, at nu stopper man, og der er en hel masse andre ting, der træder i kraft.

Så lad være med at komme helt derop!

(Kort bemærkning).

Mogens Andreassen (DF):

Det er dog utroligt, at vi skal sidde her og høre hr. Ole Vagn Christensen sige, at det er en ligestilling imellem lønmodtagere og selvstændige. Jeg ved ikke, hvor meget hr. Ole Vagn Christensen har fulgt med i dansk erhvervsliv, men der er da én ting, der er helt sikker, og det er, at der er folk, der har selvstændig virksomhed, som forsøger at køre den og så kører længere og længere ud, hvor de kommer så langt ud, at de nødvendigvis må dreje nøglen om med kort varsel.

Her gør man så det, at man udvider den periode, hvor de har mulighed for at få den hjælp, der er nødvendig, hvis de er tvunget til at lukke forretningen omgående. Jeg forstår ikke, at hr. Ole Vagn Christensen ikke kan se det, men det kan han åbenbart ikke. Vi mener, det er helt forkert, at man laver en sådan ordning.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg vil gerne spørge hr. Ole Vagn Christensen, om hr. Ole Vagn Christensen ved, hvor mange selvstændige der holder op, hvor mange der ufrivilligt må holde op med deres selvstændige virksomhed, og hvor mange der frivilligt holder op?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Det er sandelig stærk tobak at høre hr. Ole Vagn Christensen her påstå, at med det forslag, som nu er på tapetet, bliver der gennemført en ligestilling mellem selvstændige og lønmodtagere.

Jeg forstod på hr. Ole Vagn Christensen, at han havde den opfattelse, at når selvstændige

bliver ledige, så er det, fordi de efter en nøje gennemført plan ophører med deres virksomhed – det vil altså sige, at det er selvforskyldt ophør – og så skal karenstiden være 4 uger, hvor den for lønmodtagere er 5 uger. Hvis der virkelig skulle være fornuft i det, hr. Ole Vagn Christensen siger, og det er der altså ikke, men hvis der virkelig skulle være det, så måtte konsekvensen da være, at karenstiden skulle være 5 uger for de selvstændige, hvis det i alle tilfælde er selvforskyldt, sådan som jeg forstod hr. Ole Vagn Christensen udtrykte sig. Hvordan kan det forklares?

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg forstår på den sidste taler, hr. Knud Erik Kirkegaard, at hr. Knud Erik Kirkegaard mener, at det skal være 5 uger i stedet for 4 uger – det var en interessant melding – hvis min argumentation ligesom skal tages for pålydende.

Jeg må jo helt klart sige, at det, det jo handler om her, er en konsekvens af, hvad der sker, hvis man er i den situation, at man må ophøre. Og jeg mener, at et ophør, uanset hvor det foregår, er et ophør, og derfor kan der være tale om, at der skal være en ligestilling.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Nej, jeg foreslår sandelig ikke, at karenstiden for selvstændige skal være 5 uger. Det, jeg sagde, var, at hvis der skulle være fornuft og rationalitet i hr. Ole Vagn Christensens standpunkt, så skulle den være 5 uger. Men da der hverken er rationalitet eller fornuft i hr. Ole Vagn Christensens fremførelse af synspunkter, så er det i hvert fald noget langt ude i hampen, som man vist nok siger, at hævde, at jeg skulle have gjort mig til talsmand for, at det skulle være 5 uger. Bestemt nej.

Men så vil jeg godt spørge hr. Ole Vagn Christensen: Hvilke overvejelser ligger der bag, at det lige præcis skal være 4 uger?

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg kan forstå, at hr. Ole Vagn Christensen ikke ved, hvor mange af de selvstændige, der holder op, som gør det ufrivilligt, men så kan jeg fortælle hr. Ole Vagn Christensen det her fra Folketingets talerstol, for det er der nemlig lavet undersøgelser over, og de viser, at 80 pct. af de selvstændige, der må gå på dagpenge, gør det

ufrivilligt. Det betyder altså, at de, fordi de f.eks. er gået fallit, må gå fra hus og hjem. Så det er mennesker, der ligger ned, man her vil trampe på fra Socialdemokratiets side. Vi ser jo i mange tilfælde, at Socialdemokratiet holder flotte taler om de svage i samfundet, men når det kommer til stykket, så viser Socialdemokratiet deres sande jeg.

Så siger hr. Ole Vagn Christensen også, at erhvervslivets konkurrenceevne ligger Socialdemokratiet på sinde. Er det en forbedring af erhvervslivets konkurrenceevne, at man nu vil påføre det omkostninger på mere end 100 mio. kr? Jeg spørger bare.

(Kort bemærkning).

Mogens Andreasen (DF):

Jeg fristes jo til at sige det, som arbejdsministeren sagde til mig før: Det er noget forbandet sludder at påstå, at det her er ligestilling. Der er overhovedet ikke tale om nogen ligestilling. Der er tale om, at man nu straffer folk, som er nødt til at opgive deres virksomhed. Det er sagen, hr. Ole Vagn Christensen.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Det er en meget interessant argumentation, der bliver brugt her: Folk kører sig selv ud, bliver der sagt, og folk sætter både det ene og det andet på spil, bliver der sagt. Men er alle de dér handlinger ikke handlinger, der hører med til et liberalt samfund? Og er det ikke sådan, at vi ikke indretter lovgivningen efter, hvem der er stærk nok til at kunne formå at køre det her igennem, og hvem der ikke er stærk nok?

Er det, det her dybest set handler om, ikke, at der er en konsekvens ved at ophøre, uanset hvordan ophøret sker, uanset om det er et menneske, der psykisk er kørt ned på en arbejdsplads, som så til sidst siger, at det her kan jeg ikke holde ud; nu står jeg af, og som så får 5 ugers karantæne, hvor det ikke kan bevises, at det var psykisk, eller om det er den situation, som man står her og snakker om, omkring erhvervslivet, hvor man prøver at køre det her over på, at det ligesom er en forringelse af konkurrenceevnen? Jeg må helt klart sige, at den kan jeg ikke købe.

Der er ingen forringelse her, men der er et grundlag for, at man også er nødt til at tænke sig om. Det var selvfølgelig også en grund til, at man indførte den ene uge – jeg kan ikke huske, om det var under hr. Knud Erik Kirkegaard,

den uge blev indført, men det skulle ikke undre mig, om vi er i den situation.

Så altså, der er jo ingen begrundelse for, at der ikke er noget. Det, der så er spørgsmålet, er, hvilken størrelse det skal have. Og her synes jeg, der er rimelighed i, at ophør er ophør.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at jeg altså heller ikke synes, at det her er genialt.

Jeg vil gerne fortsætte i det spor, hr. Jens Vibjerg slap: Da det blev lavet om sidst, da var det den geniale ordning, at man ved nærmere undersøgelse netop fandt ud af, at 80 pct. ufor-skyldt kom i den her situation, og 20 pct. valgte selv at forlade det. Det var selvforskyldt. Og 20 pct. af 5 uger var dengang en uge, og det blev så en uge. Det er det, jeg kalder sådan en fiks ordning, men som jo ikke er særlig genial og ikke har ret meget med sagen at gøre.

Det, der er det afgørende, er, at de mennesker som selvstændige erhvervsdrivende i de senere år i det her samfund har kunnet lave sig et sikkerhedsnet. De er ofte i en situation, når de forlader stedet, hvor de er dybt økonomisk forarmede, har måske endda i årevis forsøgt at få tingene til at hænge sammen og levet på et nej. Det er det almindelige. Og det er de mennesker, man sætter i den situation, at man stikker dem 4 ugers karantæne, efter at de har forsøgt at få tingene til at hænge sammen, forsøgt at forsørge sig selv.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Det var hr. Ole Vagn Christensens spørgsmål til, jeg tror, det var hr. Jens Vibjerg, om ikke hr. Jens Vibjerg mente, at de betingelser her for de selvstændige erhvervsdrivende er betingelserne i et liberalt samfund, hvor jeg så vil spørge efter: Hvad er det for et liberalt samfund?

Jeg mener ikke, vi har et liberalt samfund i Danmark, og det ville også være en elendig erkendelse for Socialdemokratiet, efter at Socialdemokratiet har ledet regeringen i de fleste år i det her århundrede. Hvis det virkelig var et liberalt samfund, vi havde, så måtte de leve under det. Det tror jeg såmænd nødigt de ville. Det er noget helt andet.

Jeg vil gerne høre, om hr. Ole Vagn Christensen virkelig mener, at vi har betingelserne for et liberalt samfund her.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Som selvstændig erhvervsdrivende har man jo forsikret sig mod ledighed, ligesom man har som lønmodtager, og betaler sit kontingent, og så bør man vel også have de samme rettigheder, som lønmodtagere har.

Der er mange selvstændige, som har tegnet en forsikring, for der jo er risiko for – ikke mindst under en socialdemokratisk ledet regering – at man ikke kan overleve som selvstændig. Er det så rimeligt, når man ikke kan overleve under alle de byrder, man bliver pålagt af regeringen, og man går nedenunder og hjem, så skal man gå i 4 uger uden at kunne få salt til et æg?

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Til hr. Ole M. Nielsen: Det er jo genialt, men det afslører jo også, når hr. Ole M. Nielsen sidder og hører på det, der bliver sagt, at de mennesker, der i virkeligheden gerne kæmper for det liberale, for det frie, for ligeberettigelse, at hulheden kommer klart og tydeligt frem, når det her blev sagt af hr. Jens Vibjerg, at man forsikrer sig; man prøver at gøre nogle ting. Det er jeg helt enig i. Jeg anerkender alt det, der foregår i erhvervslivet, som værende positive træk.

Det, det handler om her, er sådan set, om vi skal have nogle forhold i det her land, hvor vi kan se hinanden i øjnene og sige, at der altså er nogle konsekvenser ved ophør. Og uanset hvor uansvarligt man handler ved disse ophør, så har det altså også nogle konsekvenser, når vi snakker om den her lovgivning. Det er jo det, det handler om. Lad være med at køre det helt, helt, helt derop, hvor det overhovedet ikke kan bære.

Jeg har også set de udtalelser, der har været fremsat i det her anliggende, hvor man er stået frem og har snakket om, at det forringede konkurrenceevnen. Det hørte jeg så sent som i går hos en stor arbejdsgiverforening. Jeg har lidt svært ved at se, at det overhovedet kan have noget som helst med konkurrenceevnen at gøre, da det drejer sig om ophør.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg kan helt bekræfte den fremstilling, som hr. Ebbe Kalnæs gav af baggrunden for, at man i 1989 fastlagde karenstiden til lige præcis én uge. Det var den daværende arbejdsminister,

som i øvrigt til god oplysning hed Henning Dyremose.

Men jeg stillede et spørgsmål til hr. Ole Vagn Christensen, som han ikke besvarede, nemlig spørgsmålet: Hvad er baggrunden for, at man nu i modsætning til 1989 har regnet sig frem til, at det rigtige tal er 4 uger?

Det fik jeg ikke noget svar på, og det er formentlig, fordi hr. Ole Vagn Christensen ikke kan besvare det. Derfor vil jeg da gerne give spørgsmålet videre til arbejdsministeren og bede ham om, når han nu får ordet, at gøre rede for, hvad det er for beregninger, der ligger bag, at det nu pludselig skal være 4 uger.

Er sandheden måske ikke, at arbejdsministeren skulle opnå et ganske bestemt spareprove-nu? Og så regnede man baglæns og sagde: Så bliver det 4 uger. På den måde behandler man selvstændige erhvervsdrivende, der kommer ud i dyb nød, fordi de er nødt til at holde op med deres erhvervsvirksomhed!

(Kort bemærkning).

Mogens Andreasen (DF):

Hr. Ole Vagn Christensen stod heroppe og sagde, at det var en ligestilling. Han sagde også, at hvis en ansat på en virksomhed gik fra den, så fik han 5 ugers karantæne. Jamen det gør han.

Men det, vi taler om, er jo virksomheder, som er tvunget til at lukke, og dem giver man så en karantæne på 4 uger, hvor de i forvejen står i en situation, hvor de har været nødtvunget til at lukke og tabe deres indtjening. Det er forskellen.

Jeg vil godt sige om det her, at hvis hr. Ole Vagn Christensen stadig væk opfatter det her som ligestilling, så synes jeg faktisk, han skal gå ud og spørge virksomhederne – både de store og de små – om, hvordan de har det.

Jeg synes også, at hr. Ole Vagn Christensen skal se på den forskel, der er på tvunget ophør, og så den, hvor man selv ønsker at afslutte sin virksomhed. De mennesker, der selv ønsker at afslutte den, vil selvfølgelig ikke stille sig op og bede om dagpenge.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Jeg vil gerne holde fast i noget af det, hr. Ole Vagn Christensen sagde her fra talerstolen, nemlig konsekvensen af ophør, og der blev også brugt et begreb som uansvarlighed.

Jamen hvad er det for noget sludder? Det, det drejer sig om, er, at det for en meget stor del af

de her mennesker, mennesker oven i købet oppe i en vis alder, gælder, at deres lille købmandsbutik eller andet af forskellige årsager, meget ofte strukturårsager, bliver rendt over ende af den samfundsudvikling, der er. Så bider de sig fast så længe som muligt. De har en stolthed. De ønsker simpelt hen at forsørge sig selv og se, om det kan hænge sammen. Når de så når hen til den dag, hvor bommen går ned og banken siger nej, så taler vi om uansvarlighed over for dem.

Lige så vel som der selvfølgelig er lønmodtagere, der opfører sig uansvarligt en gang imellem og mister deres arbejde – men det er jo ikke almindeligheden; i almindelighed er det lønmodtagere, der kommer ud for en situation, hvor de har brug for deres forsikring – lige så vel sker det meget ofte blandt helt små erhvervsdrivende – for det er jo dem, der bruger det her – at de kommer ud for en situation, hvor de har brug for deres forsikring.

Lad være med at tale om uansvarlighed i den sammenhæng. Vi får ikke folk til at starte for sig selv eller til overhovedet at ønske at være selvstændige og at have den iværksætterkultur i det her land, hvis vi hænger os fast i de dér ældgamle forestillinger. Det er simpelt hen beton ud over alle bredder.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Hr. Ebbe Kalnæs svinger sig højt op. Hr. Ebbe Kalnæs kom ind på strukturen, der ændrer sig, som gør de her ting.

Jeg vil sige til hr. Ebbe Kalnæs, at det ikke kommer som et lyn fra en klar himmel. Skal vi ikke være enige om, at den udvikling, der foregår, kan vi to jo i hvert fald ikke stoppe, at det er situationen? Og der var jo også i sin tid, da vi havde spørgsmålet omkring de selvstændige virksomheder, stor debat om: Skal de overhovedet være inden for arbejdsløshedsforsikringen, eller skal det løses på anden vis?

Et stort flertal i det her Folketing sagde, at de skal have en ligeberettigelse. Og det er da rigtigt, vil jeg sige til hr. Knud Erik Kirkegaard, at i den situation, som arbejdsministeren har været i, vel også på grund af krav fra Det Konservative Folkeparti og fra andre partier i det her Ting, har man lagt op til, at der skal være orden i økonomien, og det mener Socialdemokratiet selvfølgelig også der skal være.

Og hvis man skal gå forslagene igennem i Arbejdsministeriet – og det ved hr. Knud Erik

Kirkegaard meget bedre end nogen anden – skal man så se på: Hvor er der nogle forskelle, hvad er det, vi skal rette op på her, hvad er det, vi kan gøre, for at vi kan sige, at dér kan vi se hinanden i øjnene? Og der er det selvfølgelig klart, at det har arbejdsministeren gjort i det her tilfælde, og derfor er det her forslag så kommet frem. Det er selvfølgelig også et led i – det står også klart og tydeligt i lovforslaget – at det drejer sig om: Hvordan får vi tilpasset økonomien til den finanslov, der ligger?

Og det er derfor, jeg har talt om, at der er tale om ligeberettigelse. At arbejdsministeren så ikke har taget alle 5 uger, synes jeg da ikke man skal bebrejde ham. Men jeg har forstået, at det gør man nærmest.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Hr. Ole Vagn Christensen siger, at nu skal vi ikke køre det her op. Det er jeg meget enig med hr. Ole Vagn Christensen i.

Men det handler ganske enkelt om at behandle de mennesker, der i forvejen er i en meget vanskelig situation, anstændigt. Og det handler om ikke at belaste vore virksomheder yderligere. Men det vil Socialdemokratiet altså ikke være med til.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

De to sidste talere er på trods af deres uenighed enige om, at vi ikke skal køre sagen op. Det ved jeg ikke hvorfor vi ikke skal; det er da udmærket at få luftet nogle synspunkter; det er vel det, vi har den her talerstol til.

Men det var hr. Ole Vagn Christensen, der på et tidligere tidspunkt var inde på, at det her forslag var et udtryk for, at man ville skabe ligestilling mellem lønmodtagere og arbejdsgivere. Der er jo ét område, hvor der overhovedet ikke er ligestilling i den sag her. Det er jo, at hvis en lønmodtager bliver arbejdsløs, så bliver hans dagpenge sat efter de seneste måneders indtægt. Det gør det ikke for den selvstændige erhvervsdrivende her. Meget typisk har den selvstændige erhvervsdrivende, der ophører med sin virksomhed, jo kørt med en meget lille indtægt eller underskud, så hvis vi skulle have ligestilling efter det, som hr. Ole Vagn Christensen postulerer, så skulle de overhovedet ikke have dagpenge. Og det ville måske være ligestilling, men det ville i hvert fald være urimeligt.

Det, vi har brug for, er, at vi har nogle, der har lyst til at vove pelsen som selvstændige erhvervsdrivende på trods af, at de ikke lever i et liberalt samfund, hvad de måske heller ikke var tjent med. Men det er jo det, det handler om. Der synes jeg, at vi stadig væk har brug for nogle selvstændige erhvervsdrivende. Der er for få, der har lyst, og der bliver færre. Og det her vender sig imod de selvstændige erhvervsdrivende; det er negativt.

Jens Vibjerg (V):

Jeg vil godt starte med at give en lille cadeau til regeringen, fordi man nu vil fjerne den urimelige G-dagsbetaling, som virksomheder i nogle tilfælde udsættes for som en konsekvens af konflikt på en anden virksomhed. Det afsnit er faktisk en ordret afskrift af Venstres lovprogram, så det kunne sådan set ikke gøres bedre.

Jeg synes da også, at der skal være en cadeau – for regeringen skal jo have en cadeau for det, den skal; vi er jo ikke så vant til, at der fra regeringens side kommer noget, der kan give anledning til at give en cadeau – for, at man lægger op til nu at lave nogle administrative lettelser.

Men så kan der sådan set heller ikke siges meget mere positivt om det forslag, vi behandler her. I resten af forslaget ser vi regeringens sande jeg: flere omkostninger til erhvervslivet, et mindre, socialt sikkerhedsnet for de selvstændige, en øget arbejdsgiverbetaling ved 1. og 2. ledighedsdag. Det betyder flere omkostninger til erhvervslivet, forringet konkurrenceevne, færre i job, flere i passiv forsørgelse. Det er et slag i ansigtet på det erhvervsliv, der skal sikre vores velfærd.

Regeringen taler ofte positivt om erhvervslivet, men handler negativt. Det er kun ved festlige lejligheder, vi hører de flotte ord. Virkeligheden er det modsatte. Gang på gang må erhvervslivet bære nye byrder som nu også her, hvor man skal have en længere karenperiode. Det er også et slag i ansigtet, som jeg nævnte før under debatten. Det er at få folk i knæ. Regeringen træder på dem, der ligger ned.

På lønmodtagerområdet har man 5 ugers karantæne, når det er selvforskyldt, og når det er uforskyldt, ja, så får man dagpenge fra starten. Indtil den 1. juli 1989 var det på samme måde for selvstændige. Så ændrede man fra den 1. juli 1989 på forholdene af hensyn til den administrative forenkling, fordi en undersøgelse viste, at af de selvstændige var det 80 pct., der kom i

uforskyldt ledighed og ca. 20 pct. i selvforskyldt. Og så var det sådan den måde, man af administrative grunde afbalancerede tingene på.

Men nu vil regeringen straffe dem, der uforskyldt kommer i ledighed, mennesker, der er gået fallit, måske gået fra hus og hjem. Regeringen foreslår nu ingen dagpenge i 4 uger, også selv om de har betalt deres kontingent. Det er simpelt hen uanstændigt. Det betyder endvidere, at færre får lyst til at blive selvstændige. I forvejen har vi en meget lav rate af iværksættelse i Danmark. Regeringen forstærker den negative udvikling. Forslaget betyder flere omkostninger til erhvervslivet og et spark til dem, der ligger ned.

Venstre vil kæmpe med næb og klør mod disse uanstændige forringelser.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg lyttede med interesse til hr. Jens Vibjergs ordførertale, og mange af tingene, skal jeg da lige indledningsvis sige, kan jeg godt nikke genkendende til og have forståelse for.

Men det undrer mig egentlig meget, at man kan tale med så stor social indignation, når der foretages nogle stramninger over for de selvstændige. Jeg har faktisk oplevet temmelig mange diskussioner fra den her talerstol om nedskæringer og begrænsninger over for lønmodtagere, der er arbejdsløse. Da har jeg ikke mærket den samme indignation fra Venstre i forsvaret af arbejdsløse lønmodtagere. Skal det forstås sådan, at den indignation, man nu udviser på de selvstændiges vegne, også fremover vil være kendetegnende, når vi diskuterer forholdene for arbejdsløse lønmodtagere?

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrhund (S):

Jeg ved ikke rigtig, hvad jeg skal sige til den her diskussion. Jeg har en utrolig dårlig smag i munden på Venstres og De Konservatives vegne. At man kan stå her på den her talerstol og føre sig frem, som man har gjort, vel vidende at tingenes tilstand jo ikke er, som man her forsøger at fremstille det.

Der er jo ikke tale om samme rettigheder, vil jeg sige til hr. Jens Vibjerg. En selvstændig kan jo holde op, når det passer vedkommende. Det er jo en kendsgerning. Uanset hvor meget vedkommende elsker sin virksomhed, og uanset hvor god den virksomhed er, så kan vedkom-

mende holde op, når det passer vedkommende, og søge dagpenge efter 1 uge, som reglerne er på nuværende tidspunkt. Det kan en lønmodtager ikke. Det har den konsekvens, at der er tale om 5 ugers karantæne så. Det kan måske godt være, det ikke helt er virkeligheden, men det principielle i det er, at en hvilken som helst virksomhedsejer kan stoppe sin virksomhed, lukke den og få dagpenge efter 1 uge. Så kom ikke her og tal om, at der er tale om ligestilling.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Nej, der er ikke ligestilling, og den ulighed vil regeringen med det her forslag gøre endnu større. Nu skal man som selvstændig, hvis man må gå fra sin virksomhed, selv hænge og svinge i nettet i 4 uger, inden man kan få af den forsikring, man selv har betalt til.

Hr. Poul Erik Dyrhund siger, at som selvstændig kan man holde op, når man vil. Ja, men i de 80 pct. af tilfældene er man tvunget væk af andre. Det er altså ufrivilligt ophør, og det er dem, man straffer. Det er de 80 pct., der ufrivilligt må ophøre med deres virksomhed, man her straffer. Det er altså dem, der ligger ned i forvejen, som man træder på. Det er uanstændigt.

Og så er jeg da glad for hr. Ole Sohns forståelse for vores synspunkter, og det borger da for, at vi kan bremse regeringen i de værste uhyrligheder i det lovforslag her.

Fra Venstres side er der overhovedet ikke lagt op til stramninger for lønmodtagere. Lønmodtagere, der er på dagpenge, har såmænd ikke mere end det, der er nødvendigt til dagen og vejen.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Hr. Jens Vibjerg kom med to, man kalder det vel påstande. Den ene var den her med, at ved at man nu lavede G-dagene om, så de blev ligestillede med arbejdsløshedsdagpenge, ville det forringe virksomhederne.

Synes hr. Jens Vibjerg, det er rimeligt, at statskassen i dag skal kompensere i en række tilfælde oven i den udbetalte G-dag fra arbejdsgiveren? Er det sådan, jeg skal forstå det her, at hr. Jens Vibjerg mener, at det er rimeligt, at man skal yde tilskud på den her måde til erhvervslivet? For det må jo være det, der er tale om, når man taler om konkurrenceevnen.

Så sagde hr. Jens Vibjerg også, at der var tale om mindre social sikring. Det har jeg lidt svært

ved at se i forhold til andre, og den diskussion har vi jo været inde på.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Der er et, jeg ved ikke, om det er et ordsprog, men i hvert fald en sætning, der lyder: »Hvis manuskriptet er tyndt, så hæv stemmen.«

Når man lytter til Venstres påtagede sociale indignation, så synes jeg, Venstres ordfører skulle give os en forklaring på, hvor den sociale indignation bliver af, når man ser på Venstres finanslovsforslag, hvor man i forhold til unge ledige lægger op til besparelser i størrelsesordenen 400 mio. kr., der især vil ramme unge forsørgere mellem 25 og 30 år.

Og lad mig så i øvrigt sige som et godt råd: Regeringen har fremsat det her forslag som et led i de samlede økonomiske overvejelser forud for finanslovforhandlingerne, og jeg synes måske, man skal være lidt forsigtig med at tordne imod overvejelser om at få den samlede økonomi til at hænge sammen, hvis man senere ender med at måtte stemme for noget, der minder om det her.

Så vil jeg gerne kommentere rosen for dele af forslaget og eftersætningen: »Det er sjældent, der er grunde til at rose regeringen.« Hvis jeg ikke tager meget fejl, er det et sted mellem 80 og 90 pct. af de love, der gennemføres her i Folketinget, som Venstre sammen med regeringen stemmer for.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Jeg vil ikke anfægte hr. Jens Vibjergs tal, at 80 pct. af de erhvervsdrivende holder uforskyldt op, men jeg skulle hilse og sige – men det har man aldrig nogen sinde haft forståelse for i Venstre – at der er en stor gruppe ledige, der også holder uforskyldt op på deres arbejde og løber ind i de her 5 ugers karantæne. Det er bare meget, meget vanskeligt at konstatere, og det burde man tænke over i Venstre.

I skulle skamme jer at stå her på den måde, for at sige det rent ud. Der er i tusindvis af ledige, der igennem årene er blevet tvunget til uforskyldt at holde op, og så er hammeren faldet med 5 ugers karantæne. Og det har aldrig nogen sinde været nok for Venstre. Den ene gang efter den anden har man fremsat forslag om, at det skulle være endnu vanskeligere at få dagpenge, efter at man uforskyldt er blevet tvunget ud i en egen opsigelse, og hvor det

mere eller mindre har været uforskyldt, skulle det være endnu vanskeligere at generhverve dagpengene.

I kan ikke være det bekendt!

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg synes, at den snak om ligestilling af forskellige parter med meget forskellige vilkår er ret forplumrende, men jeg glæder mig i meget høj grad til at citere fra hr. Jens Vibjergs ordførertale i dag, når Venstre nu fremlægger sin politik om afkortning af dagpengeperioden med et år, for der har vi jo præcis den samme situation: Mennesker, der fuldstændig uforskyldt er kastet ud i en social situation; de er måske gået fra hus og hjem; de er i en ulykkelig situation; de har mistet det arbejde, de holdt af osv., osv.

Men dér finder man det altså yderst rimeligt, man synes, det er i orden at afkorte en dagpengeperiode, et forsørgelsesgrundlag, som folk ikke har haft nogen mulighed for at skaffe sig på anden måde.

Jeg glæder mig til at citere fra den ordførertale med den indignation, der er blevet udvist i dag over for det her forslag.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg kommer næsten til at trække på smilebåndet, når hr. Ole Vagn Christensen snakker om tilskud til erhvervslivet, for er der noget, regeringen er kendt for i alle kredse, så er det, at den opfinder den ene afgift efter den anden, den ene byrde efter den anden, som i den grad forringer vores konkurrenceevne og beskæftigelse, så man derfor må have folk på passiv forsørgelse.

Så til ministeren, der ligesom vil anfægte det omkring de unge forsørgere: Jeg skal ikke sige så meget om det, for jeg ved jo godt, at ministeren inderst inde godt ved, at de selvfølgelig er dækket ind på samme måde som sidst, da vi lavede unge-indsatsen, så de kommer ikke i klemme i de forslag, vi har lagt frem i vores finanslov.

Så siger ministeren også, at Venstre nok stemmer for 80 pct. af de lovforslag, der går igennem Folketinget. Ja, det skal nok passe, men for mange af dem gælder det, at vi har måttet kæmpe med næb og kløer for at få dem til at blive nogenlunde anstændige, så vi kunne stemme for dem.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Det viser sig, at hr. Jens Vibjerg og jeg har disponeret vores indlæg fuldstændig på samme måde. Og man kan spekulere over, hvad årsagen er til det. Men det må vel i bund og grund være, fordi vi er så glade, og vi er så lykkelige over, at vi i dag har fundet anledning til at rose regeringen.

Jeg vil i al fald også starte med det positive. Vi kan støtte forslaget om, at den nuværende dispensationsregel erstattes med en objektiv og generel regel om, at forpligtelsen til at betale for første og anden G-dag bortfalder, når arbejdsophøret er nødvendiggjort af arbejdskonflikt på den anden virksomhed.

Som bekendt vægrede arbejdsministeren sig imod at benytte dispensationsadgangen i forbindelse med storkonflikten i foråret 1998, og vi har gentagne gange opfordret ministeren til at foretage en regelændring, så problemet ikke opstår igen ved eventuelle kommende arbejdskonflikter. Så uforbeholden ros til ministeren for den del af forslaget.

Vi kan også støtte forslaget om, at betalingsforpligtelsen bortfalder i forbindelse med ophør af støttet arbejde i henhold til lov om aktiv arbejdsmarkedspolitik.

Vi er overbevist om, at denne regelændring vil medføre, at flere virksomheder vil føle sig tilskyndet til at medvirke ved foranstaltninger som led i den aktive arbejdsmarkedspolitik, og det har vi jo alle en klar interesse i.

Men så er det desværre slut med positive meldinger i forbindelse med L 29. Vi afviser, sådan som det er fremgået også af de korte bemærkninger, forslaget om at forlænge venteperioden fra 1 til 4 uger for selvstændige, der bliver ramt af ledighed.

Den nuværende 1-uges-regel har en interessant forhistorie, som har været berørt tidligere i dag. Indtil den 1. juli 1989 skulle man ved selvstændiges ophør tage stilling til, om der var en fyldestgørende grund til ophøret. Og hvis den selvstændige ikke kunne godtgøre, at der var en sådan fyldestgørende grund, ja, så fik den selvstændige 5 ugers karantæne ligesom en lønmodtager, der bliver ledig uden fyldestgørende grund. Der var således tale om en ligestilling mellem lønmodtagere og selvstændige med hensyn til dagpengetab ved ledighedens indtræden.

De skønmæssige afgørelser om de selvstændiges karantæne, der jo ikke som for lønmodtagernes vedkommende kan baseres på alminde-

lige arbejdsretlige principper, gav grundlag for mange klagesager. Man kunne så opgøre, at 20 pct. af de selvstændige fik karantæne for selvforskyldt ophør, og så vedtog Folketinget en tommelfingerregel, som betød, at alle selvstændige kom til at bære tabet for de selvforskyldtes ophør. I stedet for at hver femte selvstændige fik 5 ugers karantæne, skulle alle selvstændige fremover have 1 uges karenstid.

Forslaget om nu at udvide karenstiden til 4 uger savner enhver saglig begrundelse. Det er måske ikke verdens største sag, men det er en oplagt urimelighed over for de selvstændige, og derfor afviser vi forslaget. Skal man give mange lyst til at starte selvstændig virksomhed, er det vigtigt, at sikkerhedsnettet er i orden; ellers vil for mange afholde sig fra at tage risikoen.

Vi afviser ligeledes forslaget om at forhøje G-dags-beløbet. Det er ikke vores opgave at påføre virksomhederne flere udgifter; tværtimod bør vi gå den modsatte vej.

Så vi giver altså L 29 en blandet modtagelse. Nogle af elementerne i forslaget kan vi støtte, og andre må vi afvise.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Jeg skal blot i første omgang spørge hr. Knud Erik Kirkegaard, om det også burde afholde lønmodtagerne fra at tage et stykke arbejde med risiko for at skulle forlade det igen på baggrund af en 5 ugers karantænerregel. Hvor er forskellen, vil jeg spørge hr. Knud Erik Kirkegaard, der står her og siger, at det vil afholde folk fra at nedsætte sig som selvstændige erhvervsdrivende, at det er der en risiko for, og at tingene bliver mere besværlige.

Men det er jo det samme synspunkt, som gør sig gældende for lønmodtagerne, der står med en 5 ugers karantænerisiko, hvis man af en eller anden årsag foranlediget af én selv nødtvunget må holde op. Jeg spørger hr. Knud Erik Kirkegaard: Hvor er forskellen?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Der er noget ved hr. Poul Erik Dyrlands indlæg, jeg ikke forstår. Jeg forsøgte at lytte, både da hr. Poul Erik Dyrlund havde en kort bemærkning for et øjeblik siden og så nu.

Hr. Poul Erik Dyrlund siger, sådan som jeg har forstået det, at lønmodtagere får 5 ugers karantæne, også selv om de bliver uforskyldt ledige. Jeg tror i hvert fald hr. Dyrlund sagde, at

det var i tusindvis af tilfælde, at det skete på den måde.

Det forstår jeg simpelt hen ikke, for så vidt det er mig bekendt, er det sådan, at hvis man bliver uforskyldt ledig, så får man rent faktisk dagpenge fra første dag, og så falder enhver form for rimelighed i hr. Poul Erik Dyrlands spørgsmål til mig til jorden.

Og hvis hr. Poul Erik Dyrland ikke kan bekræfte, at det forholder sig sådan, at en uforskyldt ledig kan få dagpenge med det samme, så vil jeg da gerne bede arbejdsministeren om på rette tidspunkt at bekræfte, at sådan fungerer dagpengereglerne. Og hvis de ikke bliver praktiseret sådan, så er der i hvert fald godt grundlag for at lave en ankesag.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Nej, jeg forstår godt, at hr. Knud Erik Kirkegaard ikke rigtig vil forstå, hvad det er, jeg siger.

Det, jeg taler om her, er lønmodtagere, som jeg sagde i et tidligere indlæg, der i tusindvis igennem årene er løbet ind i 5 ugers karantæne, fordi de af en eller anden årsag er blevet tvunget til at opgive det job, de nu engang havde. Det kan være mobning; det kan være det psykiske arbejdsmiljø; det kan være børnepasningsproblemer. Det kan være af talrige årsager, at lønmodtagere er løbet ind i den situation, og som jeg så rigtigt siger, uforskyldt – efter mine begreber – har fået 5 ugers karantæne. Men ikke efter V's og K's begreber, det ved jeg godt.

Det er det, jeg taler om, kan jeg sige til hr. Knud Erik Kirkegaard.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Ja, jeg kan nu forstå, at hr. Poul Erik Dyrland bekræfter, at ved uforskyldt ledighed får man dagpenge fra første dag. Så er vi dog kommet så langt.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Ole Sohn som ordfører.

Ole Sohn (SF):

Vi ser sådan på det her lovforslag, at det jo ikke primært er et arbejdsmarkedsrelateret lovforslag, men et hr. Mogens Lykketoft-inspireret lovforslag i forsøg på at skaffe penge til statens finanser, og det kan jo være et ædelmodigt for-

mål, og vi vil da heller ikke afvise, at vi vil bidrage til hjælpen, men vi vil gerne have indflydelse på måden, det sker på.

Af debatten indtil nu er det altså ikke helt lykkedes mig at finde frem til den helt store logik i, at man skal skaffe 100 mio. kr. ved at stramme reglerne for selvstændiges mulighed for at få dagpenge; det er sådan et kunstgreb ved at udvide karenperioden fra 1 til 4 uger.

Det er muligt, at det er fornuftigt, men umiddelbart virker det ikke rationelt, når man siger, at selvstændige, som får behov for dagpenge, jo næppe er af A.P. Møller-typen, men tværtimod selvstændige, som ikke har det for godt økonomisk, som er kommet i den situation, at der skal udbetales dagpenge.

Derfor mener jeg, at hvis man skal lave nogle stramninger, skal det foregå på et rationelt grundlag, og så må man finde en anden måde at skabe en ligestilling på.

Det er muligt, man skal skabe ligestilling, sådan at de arbejdsgivere, som uforskyldt bliver ledige, får dagpenge fra 1. dag, mens de, som bliver det selvforskyldt, får 5 ugers karantæne på nøjagtig samme måde som lønmodtagerne.

Den type overvejelser vil vi gerne indgå i, og som sagt, vi vil også gerne være med til at finde en eller anden form for finansiering, men umiddelbart virker regeringens forslag ikke logisk, så det bliver ikke sådan en jublende tilslutning, vi giver til den del af forslaget. Vi vil gerne være med til at drøfte det nærmere under udvalgsarbejdet.

Med hensyn til den anden del om de to G-dage er der jo ikke tale om en stramning; der er tale om en simpel justering, så man kan sige, at man går fra den gamle 6-dages-uge, som ikke eksisterer længere, til 5-dages-ugen, og det er klart, at det giver et lille merprovenu til staten. Men det er, synes jeg, en meget rimelig måde at få lavet en regulering på. Det er en lille, beskeden ændring.

Men under udvalgsbehandlingen vil SF genfremsætte sit forslag om en anden administration af G-dagene, for det er her, et af de store problemer ligger. For virkeligheden er jo, at en lønmodtager, som bliver afskediget, og som har krav på G-dagene, ikke automatisk får dem, men personligt skal kræve dem hos sin arbejdsgiver.

Og vi ved udmærket godt, hvordan virkeligheden er. Hvis man bliver afskediget et sted, som man faktisk gerne vil tilbage til, hvis der kommer nye ordrer, opgang i beskæftigelses-

mulighederne, ja, så er man jo ikke den første, der går hen og siger til arbejdsgiveren: Hit med 2 dages dagpenge.

Derfor skal vi have lavet systemet om, så den arbejdsløse henvender sig i a-kassen og får udbetalt dagpenge fra 1. dag. Så må det være et internt mellemliggende mellem a-kassen, arbejdsgiveren og staten om, hvordan man indriver pengene. På den måde vil man sikre, at alle arbejdsløse får deres tilgodehavende, at alle arbejdsgivere kommer til at betale, hvad de skal, og skatteministeren vil blive glad, for når alle G-dagene bliver udbetalt, ja, så vil der faktisk også være et stigende skatteprovenu, og det er jo noget, som regeringen sætter meget stor pris på.

Så vi vil altså ikke umiddelbart sige ja til forslaget, men gå ind i det i en konstruktiv ånd for at få skabt en retfærdig løsning på lovforslagets ændringer.

Mogens Andreasen (DF):

Det ser ud, som om arbejdsministeren i dag har to dårlige sager. Arbejdsministerens forslag til ændring af retten til dagpenge og ændringer i dagpengesatsen for 1. og 2. ledighedsdag fastsættes efter forslaget til 7,4/37 af den maksimale dagpengesats pr. dag.

Der er ikke noget odiøst i, at regeringen vil ændre på dagpengeområdet, men det odiøse i dette forslag er, at besparelsen i udgifterne til arbejdsløshedsdagpenge på 125 mio. kr. rammer selvstændige, der ophører med egen virksomhed før pensions- eller efterlønsalderen.

En landmand, der er arbejdsløshedsforsikret og gennem en lang årrække ikke har kunnet opnå en indtjening, der var tilstrækkelig stor til at foretage nyinvesteringer, og til sidst må forlade sin landbrugsbedrift, vil med dette forslag nu få udvidet sin karenstid fra 1 til 4 uger, før han kan få dagpenge.

Det samme gælder for andre selvstændige, der af den ene eller den anden grund må afvikle deres virksomhed. Dansk Folkeparti finder denne lovændring uacceptabel, idet vi mener, at der her sker en stor forskelsbehandling i forhold til almindelige lønmodtagere.

Udvidelsen af ventetiden til 4 uger skal ifølge forlaget indbringe staten 110 mio. kr. Der er jo simpelt hen tale om, at man skal have nogle penge ind i statskassen med det her forslag. Herudover pålægges virksomhederne øgede omkostninger på 15 mio. kr. ved ændring af betalingspligten for 1. og 2. ledighedsdag.

Jeg synes, det er en mærkelig ting, at regeringen kommer med sådan nogle forslag som de her, der generer erhvervslivet på den måde, både fordi regeringen taler om ligestilling, og fordi statsministeren taler om, at dansk erhvervsliv er højstatusområde. Men når man ser, hvad regeringen foretager sig, er det ikke udtryk for en erhvervsvenlig politik.

Det forslag, vi behandler her i dag, fremmer i hvert tilfælde ikke lysten til at starte egen virksomhed, når sikkerheden for hurtig hjælp ikke er til stede, hvis en nystartet eller overtaget virksomhed ikke kan overleve.

Jeg skal derfor til slut sige, at dette forslag ikke kan opnå Dansk Folkepartis støtte. Det her betyder diskriminering af selvstændige og nye økonomiske byrder for erhvervslivet.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Nu har jeg forstået, hvorfor man snakker om 80 og 20 pct., at det ligger tilbage i 1980'erne, hvor man havde den dér undersøgelse. Det er jo noget, vi kan tage og føle på.

Men man taler også om, at udviklingen i dag er, som den var dengang. Det var jo faktisk det, hr. Mogens Andreasen lagde frem, at dengang kunne man i aviserne hver dag læse om tvangsauktioner, lukning af firmaer i stort, stort hobe-tal, ikke mindst på baggrund af en kartoffelkur, som en række partier i dette Folketing uden blusel iværksatte på det dér tidspunkt.

Det er jo ikke det, der er situationen i dag. I dag sprudler det jo rundt omkring; der er livskraft, og der er livsmod, og derfor er det noget vrøvl, det dér med, at der ikke er nogen, der har iværksætterånd. Der er flere end nogen sinde, der har lysten, og der er flere end nogen sinde, der dukker op, også i fremtiden.

(Kort bemærkning).

Mogens Andreasen (DF):

Jo, men jeg synes, at når jeg hører hr. Ole Vagn Christensen udtale, at der er flere og flere, der er iværksættere i dag, jamen så skal vi nok referere til de mange rengøringselskaber, der er oprettet inden for de sidste 1½-2 år. Men rigtige virksomheder, der virkelig skaber arbejdspladser, hvor mange iværksættere er der dér?

Det er det, der er problemet. Problemet er jo, at afgifter og de tyngende udgifter på virksomhedernes drift er det, der er årsag til, at de er bange for at tage den risiko og starte en ny virksomhed.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Til hr. Mogens Andreasen: Det er en forkert myte at skabe om det danske samfund og om den danske erhvervs politik. Der er flere iværksættere omkring IT-områderne, som bliver større end nogle af de firmaer, vi nogen sinde har oplevet, og de er allerede på vej.

Hr. Mogens Andreasen kan jo bare læse børslisterne og så se, hvilke nye firmaer der dukker op, hvilke firmaer der er blevet så stærke, at de også kan gå på Børsen og så sige: Nu udbyder vi aktierne. Der er ikke det mismod omkring det at være igangsætter eller iværksætter i Danmark, som man prøver på at give udtryk for indimellem fra en række partiers side, som faktisk i stedet for at tale positivt om alt det, der sker, hele tiden er inde på det negative.

Jeg tror ikke, det fremmer ånden omkring iværksætterne.

(Kort bemærkning).

Mogens Andreasen (DF):

Her kan jeg give hr. Ole Vagn Christensen ret på ét punkt, at der er gang i IT-virksomhederne, men det er der over hele verden, det er ikke kun i Danmark. Danmark er tvunget til også på det område at følge med.

Men når vi taler om andre typer virksomheder, hvor mange virksomheder kan hr. Ole Vagn Christensen så fortælle mig om, hvor mange er der kommet i gang f.eks. i 1998, 1997, 1996? Er der nogen dokumentation fra hr. Ole Vagn Christensen for, hvor mange igangsættere der har startet egen virksomhed?

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Ja, det er der. Og nu er situationen jo den, at hr. Mogens Andreasen har de samme muligheder som jeg for at have sekretærhjælp, og derfor kan hr. Mogens Andreasen bede om at få det slået op, hvis ikke hr. Mogens Andreasen selv kan gøre det, i de statistiske årbøger, i redegørelser og alt det, der er givet til det her Folkeeting. Men det tror jeg godt hr. Mogens Andreasen kan finde ud af.

(Kort bemærkning).

Mogens Andreasen (DF):

Jo, men det er jeg da godt klar over; jeg kan også godt selv finde frem til de tal.

Men hvis nu hr. Ole Vagn Christensens sekretær sidder med dem i hånden, så ville det jo være ret nemt, at vi fik dem.

Ebbe Kalnæs (CD):

Jeg skal her på vegne af CD's arbejdsmarkedsordfører, fru Susanne Clemensen, fremføre CD's generelle holdning til dette lovforslag.

I CD er vi jo generelt betænkelige, når man laver ting, som gør, at lysten til og ønsket om at iværksætte, komme i gang osv., kan hæmmes på den ene og den anden måde, og derfor er vi selvfølgelig kritiske over for den del af det.

Vi vil også gerne kvittere for, at de, der ved en arbejdskonflikt bliver tvunget ud i en situation, hvor de skal betale G-dage, ikke længere skal det. Men da lovforslaget her jo er en del af regeringens forslag til finanslov 2000, vil vi sådan melde forsigtigt ud og sige: Det skubber vi derover. For vi vil gerne se på hele det her arbejdsmarked. Vi skal vel rulle med 12 mia. kr. eller noget i den stil på hele området, og vi har jo heldigvis fået nogle signaler om, at vi skal have kigget på det for alvor.

Jeg vil også gerne understrege, at nu skal vi passe på, at denne debat ikke ender i børslistefor IT. Det har det altså ikke noget at gøre med. Der er tale om mennesker, som sidder med ganske små indkomster og i situationer, som ikke er særlig spændende. Der er jo ikke tale om folk, der er på børslistefor, der bliver klemt af en eller anden situation med en forlænget karenstid.

Jeg synes, det er væsentligt at sige, at det at tale om ligestilling i denne sammenhæng ofte er noget vrøvl, når man ikke har et helt lige udgangspunkt. Man kan godt tale om rimelighed og anstændighed i denne her sag, og jeg synes faktisk, at Socialdemokratiet – også Socialdemokratiets ordfører – her har haft en dårlig sag, fordi man går til sagen med nogle argumenter, som hører fortiden til. Det er sådan set det værste.

Altså erkend dog, at her er nogle millioner, som man skal have ind på finansloven på plus-siden, og det var sådan i en hurtig hånd vending og som en praktisk foranstaltning. Den er måske ikke særlig retfærdig for nogen. Vi skal selvfølgelig forsøge at undgå, at nogen, hvad enten de er selvstændige erhvervsdrivende eller arbejdstagere, uforskyldt kommer i den situation, og at vi har et system, som skal sikre dem, og som skal fange dem op.

Og jeg tror faktisk, det ville være muligt, også for selvstændige erhvervsdrivende med en revisorpåtegning og en bankpåtegning osv., at sige: Denne mand eller kvinde har forladt sin virksomhed, fordi det ikke længere kunne hænges sammen økonomisk, og derfor er det en situation, som ikke direkte er selvforskyldt.

At der er nogen, der handler ufornuftigt, og også handler ufornuftig som lønmodtagere, så de mister deres arbejde, kan vi jo aldrig undgå.

Anders Samuelson (RV):

Lovforslag nr. L 29, lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring, indeholder, som det er fremgået af debatten i dag, bl.a. spørgsmål om venteperiodens længde ved ophør af selvstændig virksomhed, men forslaget har også andre elementer. Samlet skal forslaget ses i sammenhæng med regeringens udspil til finanslov 2000.

Af forslagets indhold vil jeg gerne lige starte med bl.a. at fremhæve, at det indeholder, at venteperioden for at opnå ret til dagpenge ved ophør af selvstændig virksomhed udvides fra 1 til 4 uger, at i reglerne om dagpengegodtgørelse for 1. og 2. ledighedsdag skal G-dage ændres, og endelig at ministerens dispensationsadgang til at fastsætte regler om, at bestemmelsen om dagpengegodtgørelser midlertidigt bortfalder ved arbejdskonflikter af større omfang, ophæves; i stedet indføres en objektiv og generel regel om, at betalingsforpligtigheden bortfalder ved arbejdsophør, nødvendiggjort af strejke eller lockout på anden virksomhed.

Samlet set støtter Det Radikale Venstre forslaget, som det ligger i dag. Det siger sig selv, at specielt det første punkt er meget kontroversielt; det har vi jo ikke mindst kunnet aflytte af debatten i dag. Der er af de partier, som er imod forslaget, blevet peget på, at forslaget forringer konkurrenceevnen, demotiverer i forhold til at starte selvstændig virksomhed osv.

I Det Radikale Venstre har vi hele tiden gået i spidsen, når vi inden for de seneste år under den socialdemokratisk-radikale regering har foretaget ændringer inden for loven om arbejdsløshedsforsikrings område, og det har vi gjort og fået opbakning til fra et flertal i Folketinget.

Ændringer af denne art gør sådan set altid ondt, men kan i et samlet perspektiv ikke desto mindre være nødvendige. Det er sådan set ikke noget nyt, hvis man ser generelt på det, heller ikke inden for de to områder, hvor jeg er radi-

kal ordfører, nemlig det sociale og arbejdsmarkedspolitiske område, at tingene gør ondt, når vi griber ind.

Hvert år er der behov for besparelser, blot for at undgå, at den eksisterende økonomi falder fra hinanden. Og i hvert eneste emne, hvor der sættes ind, kan der sådan set godt argumenteres for, at lige netop her er det, set fra en bestemt, konkret vinkel, en meget dårlig idé at gribe ind. Det er sådan set et grundvilkår, som enhver ansvarlig regering må arbejde under. Og det er altså også tilfældet med det forslag, som lægges frem i dag, at det kan kritiseres set fra bestemte vinkler, hvis man udelukkende vil fokusere på én vinkel.

Der skal, som ved alle tidligere tilfælde, ikke herske tvivl om, at Det Radikale Venstre i hele den kommende proces vil være lydhør over for den kritik, som bl.a. er kommet frem i dag, og i det omfang, hvor det er relevant, og hvor det er muligt, vil jeg selvfølgelig også arbejde for, at der bliver taget højde for berettiget kritik.

Vi ser derfor frem til de kommende forhandlinger, også om det her emne, ligesom vi ser frem til konstruktive og forhåbentlig også positive tilkendegivelser i forbindelse med bl.a. det forslag, som er en del af det forslag, som vi lægger frem i dag, og som ses som en meget stor sejr også for de små og mellemstore virksomheder: netop det forslag, som forhindrer, at man rammes indirekte ved konflikter, fordi vi altså ændrer nogle af de nuværende regler.

Så alt i alt kan Det Radikale Venstre støtte forslaget, som det ligger.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg er måske ikke så forundret over, at De Radikale støtter det at stramme omkostningerne, at lægge flere omkostninger på erhvervslivet. Men jeg er altså forundret over at se Det Radikale Venstre her som regeringsparti som medforslagsstiller til et forslag, der rammer de allersvageste, de små selvstændige erhvervsdrivende, som ryger ud i uforskyldt ledighed, fordi de ikke kan køre igennem med deres virksomhed.

I mange tilfælde har de været igennem meget, meget svære perioder i tiden op til, at det går galt. Og oven i det skal de så have hammen, så de skal gå i fire uger, inden de kan få så meget som en krone. Jeg er forundret over, at det er radikal politik.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Som jeg indledte med at sige, så er det et grundvilkår – måske specielt for Det Radikale Venstre – at vi hele tiden bliver nødt til at holde os for øje, at den samlede økonomi skal hænge sammen. Det er også tilfældet i dag, hvad jeg altså også understregede i mit første indlæg, og det gør, at man, hvis man ensidigt kigger fra én bestemt vinkel, så egentlig vil kunne pege på næsten alle forslag og sige, at det da er utroligt, at De Radikale er med her.

Vi er vant til, at venstrefløjens traditionelt set punkter os, når der gribes ind på områder. Det gælder i hvert fald de ting, som vi har været medvirkende til at ændre inden for de senere år. Og nu er det så højrefløjens i Folketinget, som punkter os på det her område.

Det eneste, jeg kan sige, er, at vi prøver at se det i en sammenhæng, og at vi, ligesom vi også har gjort tidligere, vil tage højde for de kritikpunkter, der kommer, i det omfang vi mener det er relevant.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Må jeg forstå de sidste bemærkninger fra den radikale ordfører sådan, at den radikale ordfører vil være med til at få de uheldige elementer, der ligger i loven her, rykket ud?

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Hr. Jens Vibjerg må tage det som et tilsagn, som Det Radikale Venstre egentlig giver, hver eneste gang vi går i gang med forhandlinger og skal have det i udvalg, om, at Det Radikale Venstre går åbent ind i den type forhandlinger og åbent lytter til, hvilke kritikpunkter der skulle komme.

Jette Gottlieb (EL):

Der står i bemærkningerne til det her lovforslag, at der er tale om to elementer, men det er jo ikke rigtigt. Der er faktisk temmelig mange forskellige elementer i det her lovforslag, og det, der binder dem sammen, er, at man har fået en bunden opgave, at kradsse så og så mange penge ind på arbejdsløshedsforsikringsloven.

Det er ikke helt i overensstemmelse med vores opfattelse af, hvordan lovgivningen skal være sammenhængende og konsistent, så jeg

har i hvert fald nogle forslag om at få opdelt lovforslaget.

Den første del af forslaget er altså den med ventepengene. Den har alene det formål at spare de 110 mio. kr. på arbejdsløshedsdagpengene. Men nu er det jo nok ikke repræsentanter for storkapitalen, der må dreje nøglen om og gå på dagpenge, men derimod folk, der gør et forsøg på at banke en lille biks op. Og hvis de bliver tvunget til at dreje nøglen om, så er det nok ikke dagpengenes størrelse, der trækker. Det kan man ikke helt forestille sig.

Den selvstændige fra i går er blevet til en arbejdsløs lønmodtager i dag med det samme behov for et forsørgelsesgrundlag. Og det vil sige, at for os at se så er forslaget her ikke særlig velbegrundet, hverken socialt eller på anden måde.

Den anden del af forslaget er meget mere sammensat. Nogle elementer er vi for, og andre elementer er vi imod. At man nu efter 6 år med 5-dages dagpengege tilpasser arbejdsgivernes betaling af G-dage, forekommer rimelig logisk, og det går vi ind for. Det vil i hvert fald rette op på et af de problemer, der er ved G-dagene, nemlig at folk får for lidt udbetalt.

Vi mener jo stadig, at G-dage-ordningen burde laves fuldstændig om, så den i stedet for at være en sag mellem den enkelte arbejdsgiver og den enkelte fyrede blev til en kollektiv ordning med forhøjet arbejdsgiverbidrag til arbejdsløshedsdagpengene. Men på trods af det er det jo ikke svært for os at stemme for et forslag af den her art, fordi det er en rimelighed i forhold til dagpengesystemet.

Vi er også positive over for den del af lovgivningen, som præciserer arbejdsgivernes frist for indbetaling af G-dagene, og den del, der fratager direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen muligheden for at give arbejdsgiveren dispensation.

Til gengæld er vi overordentlig skeptiske over for den del af forslaget, der holder lønmodtagere i aktivering ude af G-dage-ordningen. Vores skepsis blev ikke mindre, da vi læste bemærkningerne til forslaget. I bemærkningerne henvises der til arbejdet i G-dage-udvalget, og der står: »I forbindelse med arbejdet i G-dagsudvalget blev det fra (amts)kommunal side anført, at aktivering i henhold til lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik ikke tilsigter at fastansætte de aktiverede i (amts)kommunerne«. Og videre: »Tilsvarende overvejelser gør sig også gældende ved støttet arbejde i private virksomheder«.

Se, her mangler jo argumenter, og der er virkelig grund til at hæfte sig ved den her formulering. Sagen er jo, at det er en slet skjult hemmelighed, at alt for mange aktiveringsjob har været en billig løsning for såvel amtskommuner som private arbejdsgivere til at få udført et regulært arbejde. Noget andet er så, at aktivering mister enhver mening, hvis det ikke netop er målet, at den skal føre til fast arbejde. Og det vil sige, at regeringen her roder sig ind i en selvmodsigtelse ved at bakke op om de bemærkninger, der er givet i den sammenhæng.

Så hvis det ikke netop var målet, at aktivering skulle føre til fast arbejde, så ved jeg ikke, hvad det ville være. Og ethvert forslag, der øger såvel de offentlige som de private arbejdsgivers incitament til at fastansætte aktiverede, vil miste enhver mening, hvis man fjerner incitamentet til at fastansætte.

Så forslaget her peger præcis i modsat retning, som det også er understreget i bemærkningerne. Og punktet afsluttes med: »Forslaget forventes at øge incitamentet til at ansætte flere personer i støttet arbejde.« Ja tak, man fristes til at tilføje: Hvis man altså omkostningsfrit kan komme af med dem igen. Og det var unægtelig ikke meningen. Det er heller aldrig det, der er blevet sagt her fra talerstolen, når man snakker om aktivering. Så her er virkelig et punkt, der skal rodes i.

På det sidste punkt vil vi godt fremhæve en vis skepsis, nemlig hvad angår udvidelsen af arbejdsgivernes ret til hjemsendelse i forbindelse med konflikt på anden virksomhed uden G-dage-betaling. Her vil vi også henvise til bemærkningerne i lovforslaget, hvor der bl.a. henvises til en stadig mere udbredt udlicitering af delopgaver i virksomhederne som f.eks. rengøring.

Uanset om vi taler om private eller offentlige arbejdsgivere, bliver disse nødt til at erkende, at deres forkærlighed for udlicitering har den bifejkt, at de også udliciterer en del af deres ledelsesret. Det kan give dem problemer i form af konflikter på udliciterede områder, som de ikke selv har lod eller del i. Men det bør de være klar over, når de overvejer en eventuel udlicitering, og de må også være klar over, at de kan blive ramt af en mindre boomerang i form af G-dage-betaling, hvis de bliver tvunget til hjemsendelse af deres ansatte på grund af konflikt i en anden virksomhed.

Alt i alt skal det foreliggende lovforslag ændres og endevendes på en række punkter, hvis

vi skal ende med at stemme for det, og ellers må vi sige, at vi vender tommelfingeren nedad til det.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg forstod, at et af de ankepunkter, som fru Jette Gottlieb havde, var om det her med, at der ikke var G-dage i aktivering.

Har den tanke ikke strejft fru Jette Gottlieb, at arbejdsgiveren, inden arbejdsgiveren antager en person og går ind i det, vi kalder privat jobtræning og den slags ting, fordi arbejdsgiveren ikke ved, om vedkommende nu også kan blive der, overvejer at sige: Når jeg har den der omkostning oveni til G-dagene, så vil jeg faktisk ikke ansætte vedkommende?

Answer fru Jette Gottlieb ikke det for at være en større fare end den chance, der er – og det tror jeg, der er – for, at når vedkommendes aktivperiode udløber, og hvis man er glad for vedkommende, så ansætter man selvfølgelig også vedkommende?

Jeg tror, at muligheden for at komme ind vil være sværere, og det er den, jeg synes, vi bør fokusere på.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Det er jo usædvanlig godt set af hr. Ole Vagn Christensen, og det er lige præcis hele den diskussion om, hvordan G-dagene virker, som blev rejst ved, at Enhedslisten sidste år stillede et forslag om at afskaffe G-dagene.

Den effekt, som hr. Ole Vagn Christensen omtaler, gælder i et hvilket som helst ansættelsesforhold. Og det betyder netop, at G-dageafgiften, som var et forsøg på at lave en afgift på fyringer, har fået den stik modsatte effekt.

Så de argumenter, som hr. Ole Vagn Christensen kommer med i det her konkrete tilfælde, gælder faktisk for hele G-dageordningen. Men det tyder jo på, at vi måske kan få et samarbejde i gang om at få ændret hele G-dageordningen, og det vil jeg da hilse velkommen.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Den generelle diskussion om G-dagene synes jeg, vi til enhver tid kan tage, men nu drejer det sig om det her lovforslag. Og nu forstår jeg faktisk, at fru Jette Gottlieb er enig i, at så længe man har G-dagene i det her system omkring

aktivperioden, så kan det virke hæmmende. Derfor vil man have dem fjernet, hvad nu regeringen har lagt op til.

Det eneste, jeg sådan set spurgte om, var den der begrundelse for, hvorfor man lige pludselig vendte sig imod den konstruktion, fordi den synes jeg netop må tilfredsstille fru Jette Gottlieb.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jo, men se, det er jo noget vrøvl, fordi argumentet retter sig mod G-dage som sådan, og herunder selvfølgelig også G-dage i forbindelse med aktivering.

Men det, som jeg påpegede i mit ordførerindlæg, var noget helt andet. Jeg påpegede, at der her sker det, at regeringen indrømmer, at når man har folk i aktivering, hvad enten det gælder offentligt eller privat ansatte, så er man fuldstændig klar over, at aktiveringen ender som en blindgyde, at der faktisk ikke er nogen idé i, at folk skal fastansættes, og derfor er det også rimeligt, at man fjerner G-dage-løsningen, som man ellers havde som argument for, at man kunne sikre, at arbejdsgiverne altså skulle tænke sig om, inden de smed folk ud.

Så enten må man argumentere i det ene hjørne eller også i det andet. Man kan ikke argumentere i begge.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Ole Vagn Christensen for den tredje og sidste korte bemærkning til fru Gottlieb.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg tror, vi er enige om, at det, det drejer sig om, ikke er at lave barrierer for den private jobtræning.

Og derfor har regeringen nu i sine overvejelser sagt, at der ikke skal være det argument for, at man kan stå af, at man henviser til den der omkostning, der er bagefter, hvis nu vedkommende ikke bliver der. Og det vil altså sige, at vedkommende overhovedet ingen mulighed får for at komme ind og være med til at vise sin berettigelse.

På den her måde er der ikke denne forhindring til stede, og det håber jeg, at fru Jette Gottlieb er enig med mig i. Fru Jette Gottlieb har så den opfattelse af erhvervslivet.

Jeg har en anden opfattelse, nemlig at hvis erhvervslivet kan se, her er en god arbejdskraft, og den arbejdskraft vil man gerne have til at

fortsætte, så får arbejdskraften mulighed for at fortsætte. Men hvis ikke arbejdskraften får lov til at komme ind, så bliver der ingen mulighed for, at den kan fortsætte.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jamen det er vi ikke enige om. I mine øjne er aktiveringen meningsløs, hvis den ikke fører til en varig, ordinær ansættelse. Det, som sker her, er, at regeringen indrømmer, at konsekvensen af aktiveringen normalt ikke er varig, ordinær ansættelse.

Det, jeg påpeger at der faktisk står i det her lovforslag, selv om det er ret uforvarende, er, at man vil fjerne G-dags-betalingen fra aktiveringsordningerne, fordi man erkender, at aktiveringsordningerne går efter brug og smid væk-systemet. Det er det, jeg påpeger at regeringen, og Socialdemokratiet i særdeleshed, hermed har indrømmet.

Ole M. Nielsen (KRF):

I Kristeligt Folkeparti lider vi under den tvangstanke, at vi skal varetage de små og svages interesser; så der er noget sådan inde i mig, der siger, at nu må jeg hellere støtte regeringen lidt. Men jeg vil nøjes med at rose den for, at den trods alt bringer et forslag frem, som har noget med finanslovforhandlingerne at gøre. Det er faktisk en udmærket måde at diskutere og forberede finanslovforhandlingerne på.

Når de her forhandlere, der sidder ovre ved finansministeren en sen nat og skal tage stilling til sådan et indviklet emne som det her, husker, hvad der er blevet debatteret i salen, så har de jo lidt bedre mulighed for at lave noget på et ordentligt grundlag, som der er en ordentlig parlamentarisk opbakning bag. Det er da faktisk rigtig flot. Vi skulle have mange flere ting frem på den måde.

Så vil jeg da rose regeringen for tiltaget omkring G-dagene. Det er jo en fin indrømmelse fra ministerens side med de to G-dage, som også er foranlediget af konflikter. Det med aktiveringsdagene har vi jo ikke diskuteret, men det er også en god idé.

Men det med at straffe de selvstændige erhvervsdrivende, når de ikke kan få butikken til gå rundt længere, er vi ikke rigtig med på. Der er blevet sagt sådan mange følelsesladede ting om selvstændige erhvervsdrivende og iværksættere, men nu er det jo faktisk ikke iværksætterne, det er værst med, for det er som regel

unge mennesker, og selv om de ryger ud i en periode uden dagpenge, så klarer de sig jo nok.

Nu er der jo sådan snak om noget med 80-20 her. Der er jo en anden 80-20-regel, som gælder næsten alle steder, og den gælder også her, tror jeg. Det er, at 80 pct. af de selvstændige erhvervsdrivende har 20 pct. af indkomsterne. Det er nok ikke helt forkert dér heller, tænker jeg. Men det er jo de 80 pct. af de erhvervsdrivende, det her tiltag rammer, og det er derfor, vi vender os imod det. Så skal det nok passe, at der er 20 pct., der har nogle høje indkomster, og som måske endda alligevel kommer i den situation, at de kommer til at udnytte dagpenge-systemet – sådan er verden jo også – men det er bare ikke dem, der tæller noget, det er ikke det, der betyder noget.

De fleste af de selvstændige, der får brug for at gå på dagpenge, er jo folk, der har drevet deres virksomhed i mange år, og som ikke har kunnet følge med tiden, som tiden er løbet fra; de har måske også løbet nogle risici, som de ikke burde have løbet osv., og de har haft en lang periode med faldende og måske negativ indkomst. Dem synes jeg altså at det er urimeligt at straffe på den måde, så det kan vi ikke støtte; jeg behøver ikke sige desværre.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Når jeg beder om ordet, er det, fordi jeg skal have hr. Ole M. Nielsen til at hjælpe mig lidt med min hukommelse. Jeg kan jo godt høre den argumentation, der bliver fremført fra hr. Ole M. Nielsens side med de 80-20: at det er derfor, man vender sig imod det, og at det vender den tunge ende nedad osv.

Så er jeg nødt til at spørge hr. Ole M. Nielsen: Vender Kristeligt Folkeparti sig også imod skærpede regler for de 20-30-årige, som nogle gerne vil have over på halve dagpenge? Vender Kristeligt Folkeparti sig også imod længere anciennitet, for at man kan få udbetalt dagpenge? Har Kristeligt Folkeparti vendt sig imod den løbende skærpelse af rådighedsreglerne i dagpenge-systemet? Vendte Kristeligt Folkeparti sig imod det, da man i sin tid ændrede dagpengereetten fra et helt år til et halvt år? Vender Kristeligt Folkeparti sig imod, at nogle også opererer med forslag om, at dimittender skal optjene deres dagpengeret for at få udbetalt dagpenge osv.? Alle de faktorer, som jeg her har nævnt, har jo principielt samme virkning for mennesket som det forslag, vi her behandler.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Det var for mange ting på en gang her kl. 14.50 torsdag eftermiddag, til at jeg lige nøjagtig kan huske, hvad vi konkret har sagt til dem. Men der var en hel del af tingene, som jeg helt kan bekræfte at vi vendte os imod.

Det, jeg bl.a. kan huske, var arbejdsmarkedsreformen sidste år, som vi godt nok kom til at tage et medansvar for, fordi den blev pakket ind i et finanslovsforlig på den dér uhensigtsmæssige måde, som jeg brugte lidt tid på før, hvor jeg var oppe og sige nogle ting om afkortningen af dagpengeperioden, som jeg ikke argumenterede for. Det er en af de sager, der sagtens kan falde i tråd med dem, som hr. Poul Erik Dyrlund nævnte, men den nævnte hr. Poul Erik Dyrlund så ikke.

Vi vendte os imod en afkortning af dagpengeperioden, og vi vendte os også imod det, som henholdsvis statsministeren og finansministeren sagde, nemlig at nu var der jo brug for alle på arbejdsmarkedet. Det var en nedvurdering af dem, som bestemt ikke føler, at der er brug for dem, som ikke kan komme i job, og som man så, fordi man nu har den holdning, at der er brug for alle på arbejdsmarkedet, laver de dér meningsløse aktiveringer for, hvor man pisker folk, også folk mellem 55 og 60 år, rundt i en aktivering, som de i hvert fald ikke bliver hverken klogere eller bedre af, men tværtimod føler sig ydmyget af. Det er også en menneskelig faktor.

De andre ting skal vi lige have listet op en gang, så jeg kan aflevere en facitliste til dem.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Jeg vil så spørge på en anden måde. Det kan måske godt være lidt interessant set i forhold til fremtiden.

Vi så jo i relation til finansloven for 1999 en lang række ideer set i forhold til vores dagpenge-system fremsat af Venstre og De Konservative. Vi har set en lang række af de ideer genfremsat som deres udspil til finansloven for år 2000, arbejdsministeren var inde på nogle af dem, og jeg tror hr. Ole M. Nielsen har læst de udspil fra borgerligt hold.

Er det også sådan, at den lange række af ideer vil Kristeligt Folkeparti vende sig imod i fremtiden, hvis vi på et eller andet tidspunkt kommer i den situation, at sådanne forslag vil komme til behandling?

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg må desværre beklage, at jeg ikke har overblik over de besparelsesforslag, der ligger i Venstres og De Konservatives finanslovsforslag. Men jeg ved, og det tror jeg sådan set at hr. Poul Erik Dyrland også ved, at vi går ind for, at de, der uberettiget mister deres indkomst, skal have dagpenge. Det er der ingen diskussion om, og det skal de også have ud over den periode, som regeringen i virkeligheden går ind for, for det er samfundets opgave at stille arbejdspladser til rådighed for folk.

At der tidligere har været en uhensigtsmæssig udnyttelse af dagpengesystemet, var jeg en stærk kritiker af, f.eks. i 1993-94. Men den socialdemokratiske ledede regering har jo foretaget ganske alvorlige opstramninger i den tid, hvor vi ikke var i Folketinget, og jeg mener, at den seneste arbejdsmarkedsreform strammede for hårdt op på en umenneskelig måde, og de udsagn, der blev brugt om den, var faktisk med til at nedvurdere folk og træde på dem. Det er vi kede af.

Det andet må vi se på hen ad vejen.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Jeg skal kort her ved afslutningen sige, at det forhold, at nogle af ordførerne med stærk og høj stemmeføring påstår, at lovforslaget er fremsat for at forbedre statens finanser, er en meget, meget skarp iagttagelse, al den stund det faktisk fremgår af lovforslaget, at det er en opfølgning af den del af regeringens forslag til finansloven for år 2000, der vedrører besparelser på arbejdsløshedsforsikringen.

Med de bemærkninger, der er faldet, ser jeg frem til et spændende udvalgsarbejde. Jeg glæder mig over, at der til flere af elementerne i lovforslaget tilsyneladende er bred opbakning.

Jeg vil også benytte lejligheden til at kvittere for Venstres og De Konservatives politiske synkronsvømning, en elegant udført disciplin, hvor de ganske vist med vekslende tonefald har lagt vægt på de samme argumenter; men forsøget navnlig fra Venstres side på at optræde med virkelig social indignation synes jeg virker voldsomt, jeg havde nær sagt hyklerisk, når man ser på, hvad Venstre selv spiller ud med af besparelsesforslag.

Hvor der i dag har været synkronsvømning, kan man jo ikke påstå det i forhold til besparelsesforslagene på arbejdsmarkedsområdet bredt

set, for vi kan jo se, at her er der en ædel kapsestrid mellem Venstre og De Konservative, hvor Venstre vil spare 1,4 mia. kr. på næste års finanslov. Som jeg fremhævede i min korte replik på et tidspunkt, er den sociale indignation i hvert fald ikke til stede, når man i forhold til de yngre på arbejdsmarkedet vil spare omkring 400 mio. kr.

De Konservative vil spare 1,9 mia. kr. på arbejdsmarkedet bredt. Det går ud over de unge ledige, det går ud over folk i individuel jobtræning og puljejob, det går ud over folk, der er i aktivering, der skal over på den individuelle dagpengesats, og sådan kan man opliste en lang række forslag, der vil forringe situationen for lønmodtagere i aktivering.

Men som sagt ser jeg frem til et spændende udvalgsarbejde. Vi skal jo i gang med en proces, hvor regeringens række af forslag, der bl.a. for nogle af forslagernes vedkommende skal bidrage til den samlede økonomiske sammenhæng i finansloven for næste år, kommer til drøftelse.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 8: Forslag til lov om ændring af lov om valg til menighedsråd, lov om medlemskab af folkekirken, kirkelig betjening og sognebåndsløsning og lov om folkekirkens økonomi. (Ajourføring af bestemmelser vedrørende værgemål, tidsfrister og brevstemmer på institutioner samt bestemmelser vedrørende medlemmer af Skt. Petri tyske menighed).

Af kirkeministeren (Margrethe Vestager).
(Fremsat 6/10 99).

Lovforslaget sættes til forhandling.